

**Avgvstini Barbosæ, V. I. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, & sacrae Congregationis Indicis Consultoris,
Nvnc Electi Episcopi Vgentini, Tractatvs De Canonicis, Et
Dignitatibvs, Aliisque ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1658

9 De Primicerio, Cantore, & Præposito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98570)

- segg. me citato in hoc loco Machado in *su per fetto Confessor lib. 4. p. 4. tract. 6. docum. 2. n. 2.*
- 5 Deinde ꝑ ex consuetudine, ac omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis, inter Dignitates referri cœpit, vt per Abb. in *c. de multa. n. 2. 3. v. secus, de præbend. vbi Quintin. in repet. n. 89. circa med. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 13. q. 1. 4. & 5. ante fin. v. tandem, Sebast. Cæsar. de Eccles. hierarch. q. 292. num. 11, & q. 5. num. 5.* me citato in hoc loco Machado loco proxime citato. Rot. in *Pampilonen. Thesauraria* 23. Ianuarij 1617 coram Reuerendiss. D. meo Decano, & late in *Taurinen. Thesauraria* 15. Mayj 1620. coram bon. mem. Buratto, inter eius impressas *decis. 473. ex n. 5.* vbi aliqua ponderata
- 6 fuerunt, ex quibus probari visum fuit ꝑ Thesaurariam esse Dignitatem, primo ex collationibus tam Apostolica, quàm ordinaria auctoritate factis de illa tanquam tertia Dignitate; secundo ex declaratione Capituli, visione Bullæ, electionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in protocollis Capituli existentibus, ex quibus constat Thesaurariam esse tertiam Dignitatem post Pontificalem; tertio ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus factis, videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinentium maiores Dignitates, & in simili maioritatem ponderauit eadem Rot. *decis. 518. num. 3. par. 1. diuers. Quarto* resultat probatio communis reputationis nedum Capituli, quòd se congregauit de mandato Thesaurarij, vt illius præsidis, in defectum obtinentium maiores Dignitates, sed etiam aliorum, penes quos communiter habita fuit pro Dignitate, quam reputationem ponderauit Rot. *d. decis. 518. num. 2.* & magis in specie eadem Rot. *decis. 29. n. 3. parte 2. recent.* & circa
- 7 dignoscendam ꝑ primam Dignitatem plurimum operari communem reputationem, & publicam famam loci tradunt Boër. *decis. 286. n. 8. Rot. decis. 585. n. 2. parte 4. diuers. Mantica. decis. 175. num. 3. Gregor. decis. 482. num. 3.* & fuit dictum in *Cephaluden. Archidiaconatus* 18. Martij 1624. coram bonæ mem. Dunoëto sen. cum aliis per Ferentill. *ad dictam decis. Baratti.* 473.
- 8 Custos autè ille dicitur, cui ea quæ Ecclesiæ competunt, custodienda committuntur, quâuis enim in plerisque ministerijs idem videatur atque Thesaurarius, seu Sacrista, vt insinuat *c. 2. ad fin. v. in terminis, de offic. Custodis, & Azor. d. c. 16. q. ult. Machado d. docum. 2. n. 3. Valer. Reginald. in praxi fori pœn. lib. 30. tract. 1. c. 3. n. 50. v. noua*, attenta tamen origine, diuersa sunt officia, vt constat ex diuersitate titulorum in Decretalibus, quia verisimile non est Gregorium IX. in earum compilatione duos, diuersosque titulos eiusdem Officij vnum post alterum inutiliter addidisse.
- 9 Quapropter videtur Custodem fuisse tan-

tum ministrum Sacristiæ, eidemque additum, vt ex Anton. de Butr. dicit gloss. in *reb. eiusdem. tit.* quam sequitur Petr. Gregor. d. lib. 15. c. 39. num. 7. & *partitionum iuris Canon. lib. 2. tit. 9. cap. 5. num. 10.* ꝑ Nam ultra munia 10 Sacristæ (qui à rerum sacrarum nomine dictus ex Anton. Fabric. in *praxi benef. tit. de benefic. cum dignit. n. 59.*) incumbentia, seruandi scilicet, & custodiendi vtenilia Ecclesiæ, quæ etiam custodi incumbunt, *cap. 1. eod. tit.* ad eius munus vltra spectat signa dare ad horas Canonicas recitandas per tintinnabuli pulsationem, & luminaria Ecclesiæ accendere, & ignem vigilanter custodire ne extinguantur. *d. cap. 1. vinum, hostias, in censum, & alia ad Altaris sacrificium necessaria præparata habere, ac denique eleemosynas, & alia iussu Archidiaconi inter pauperes distribuere, vt habetur in cap. 2. eod. tit.* prosequuntur Azor. d. cap. 16. *quas. 7. Card. Tusch. lit. D. conclus. 419. num. 24. Galignet. de iure publico lib. 3. tit. 33.* quæ omnia Sacristæ, seu Thesaurario de iure non competunt.

Hodie tamen ex consuetudine hæc omnia in Ecclesijs inferioribus Sacristæ, seu Thesaurarij propria sūt, & in Cathedralibus Thesaurarij minoris; proindeque attenta consuetudine idem vtriusque censetur esse officium, ad quam fortassis consuetudinem quarundam Ecclesiarum respexit text. in *d. c. 2. ad fin. vers. hi tres, eod. tit.* dum Custodis appellatione Sacristam comprehendere videtur, nullam tamen habent Dignitatem, seu beneficium Ecclesiasticum, sed subsunt Thesaurario maiori, & ad eius nutum ponuntur, & de competentem salario ab illo prouidentur, vt omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum seruat vsus.

CAPVT IX.

De Primicerio, Cantore & Præposito.

SVMMARIVM.

- 1 Primicerius est primus in Choro cantantium, & dicitur secundum alios quasi primus cantor, seu primus ratione cantus, quia ceteros docet quid sit canendum in Choro.
- 2 Cantorum schola fuit instituta in Ecclesia Cathedrali.
- 3 Primicerios alij sic dictos credunt, quia primi erant, qui in cetera præsentiam, & absentiam ceterorum adnotabant.
- 4 Primicerius melius sic dicitur, quasi primus in eo officij genere, & antesignanus in qualibet arte.

- 5 *Primicerius in rubr. C. de primicer. lib. 12. dicitur primus Notarius Principis, vel Magistratus ille, qui Principis litteris cereum signum imponebat.*
- 6 *Primicerij officium de iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, & alia, quæ hic referuntur.*
- 7 *Primicerius ad regendum Chorum destinatus à suo officio non est dimouendus, ut assistat Episcopo.*
- 8 *Primicerio quis locus tribuendus? ostenditur.*
- 9 *Primicerius licet dubitetur an sit Dignitas, debet in Processionibus capere Pluviale sicut Dignitas, & non Planetam sicut Canonici.*
- 10 *Præcentor, & cantor idem sunt quod Primicerius.*
- 11 *Succentoris officium est absente Cantore, siue Præcentore incipere cantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare.*
- 12 *Cantor, qui est Dignitas in Cathedrali, debet suum munus obire, vel se ipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum.*
- 13 *Cantoris munus quod sit? ostenditur.*
- 14 *Præpositi dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui aliis præsunt.*
- 15 *Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Provinciis.*
- 16 *Præpositi laborarum qui, remissiue.*
- 17 *Labarum quod signum olim fuerit? ostenditur.*
- 18 *Præpositus regulariter quis?*
- 19 *Præpositi in multis Germania, Polonia, Flandria, & Anglia Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis præcipuam gerunt Dignitatem, cum animarum cura, & iurisdictione.*
- 20 *Præpositus quem locum habere debeat, ostenditur.*

Primicerius est primus in Choro cantantium, sic dictus quod in cera, siue tabula creata, in qua psallentium ordo in Choro descriptus erat, primus esset. Valer. Reginald. in praxi fori pænit. lib. 30 tract. 3. cap. 3. n. 50. in princ. accipitur enim pro Cantore, supplet Archidiaconi officium cum ipse absens fuerit, ipsi namque Archidiacono subest, c. 1. de offic. primicer. Dictus est autem Primicerius quasi primus Cantor, seu primus ratione cantus, quia ceteros docet quid sit canendum in Choro, cap. perlectis, ver. ad primicerium 25. dist. 1. Lel. Zech. de Republ. Eccles. tit. 24. à num. 16. Petr. Greg. synagm. iuris lib. 15. cap. 22. à princip. ubi ait Primicerium esse primum

inter Clericos & Diaconos, quibus præest in docendo, subditus Archidiacono, Valer. Reginald. citato loco, Sebast. Cæf. in relect. de Ecclesiast. hierarchia quæst. 2. proæm. numer. 10. Initium institutionis Dignitatis huiusmodi credit Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 16. quæst. 1. ex eo processisse, quia olim in Ecclesia Cathedrali fuit Cantorum schola instituta, quorum munus erat officia diuina, Honorarias preces in Choro præ, & studiosè cantare, ut diuinæ laudes religiosè celebrarentur, huic scholæ vnus præficiebatur, cuius cura, studio, & opera Clerici ad cantum, & Chorum destinati docebantur, ut in Sacrorum librorum lectionibus, & in diuinis Officiis, & precationibus Ecclesiasticis probè exercitati essent, hic igitur præfectus. Primicerius appellari cœpit.

Alij, ex quorum numero est Anton. Fabric. in praxi, & theor. de re benef. tit. de benef. cum Dignitate, ex n. 54. putant Primicerij veram etymologiam duci ex veteri more ante chartæ, vel membranarum inuentionem in cera, seu in ceratis tabulis scribendi: quia scilicet isti veluti in albo primi scribebantur, vel quia primi erant, qui in cera præsentiam, & absentiam cæterorum adnotabant.

Ego verò Primicerium dictum existimo à primatu, ut sicut officio, ita & nomine à Primatæ, & Præposito differat; dicitur Primicerius quasi Primus in eo officij genere, & Antesignanus in qualibet arte, Alciat. in rubr. C. de Primicer. lib. 12. Conan. comment. iuris Civilis, lib. 4. cap. 14. num. 6. Azor. d. quæst. 1. Cæf. Rhod. lib. 12. lection. antiq. cap. 9. ad fin. explicantes Primicerium in illa rubrica dici primum Notarium Principis, vel Magistratum illum, qui Principis litteris cereum signum imponebat, sequitur Gerard. in anchora titulorum verb. Primicerius; vnde inferiores Notarios secundos cerios, & tertios cerios dici notat Guido Pancirol. in thesauro, var. lect. lib. 1. cap. 7.

Primicerij autem officium de iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, eisque Lectiones ad Matutinum cantandum distribuere, modum cantandi in Choro pro solemnitate, & tempore ordinare, cap. vnic. de offic. Primicer. Petr. Greg. d. lib. 15. c. 22. n. 11. Valer. Reginald. citato loco cuius institutionis Primiceriatus rationem ibi reddit, ut scilicet ipsius cura, & opera Clerici ad cantum destinati lectione sacrorum librorum, & optimis moribus instituerentur. Et sic ad eius officium spectat alia circa diuina Officia exercere, quæ ad Archidiaconum spectare ostendimus, eo tamen absente, & minori cum iurisdictione, nisi in aliqua Ecclesia Primicerius accipiat, aut idem sit qui & Archidiaconus de iure communi,

muni, gloss. in d. cap. unic. Nam & ipse quod necessarium fuerit pro reparatione Basilicarum Sacerdoti denunciat, Epistolas Episcopi pro diebus ieiuniorum Parochianis per Ostiarios dirigit, Clericos delinquentes distinguit, & quos emendare non valet, eorum excessus Episcopo refert, & eo absente datur ei substitutus, & alia his similia, vt docet Isidor. in cap. perfectis, versic. ad Primicerium 25. distinct. Colliges hæc ex Gregor. Lop. per text. ibi in l. 5. tit. 6. part. 1. Cassan. in catalogo gloria mundi, p. 4. confid. 42. fol. 94. Grammat. de i. s. 64. num. 6. cum seqq. Sandoual in tract. de offic. Eccles. p. 2. c. 3. Roderic. Zamoren. in spec. hum. vita lib. 2. cap. 15. Valenzuel. tom. 1. conf. 33. num. 156. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 16. Læl. Zech. de republ. Eccles. tit. 24. à num. 16. Petr. Gregor. syntagm. iuris, lib. 15. cap. 22. Cardin. Tusch. practic. conclus. lit. P. conclus. 650. Galganet. de iure publico lib. 3. tit. 21. Sebast. Cælar. in relect. de Ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 3. qui multa de officio, & potestate

7 Primicerij referuntur. † Ille autem ad regendum Chorum destinatus à suo officio non est dimouendus, vt assistat Episcopo, vt declarauit S. Rituum. Congreg. in Monopolitana 6. Septembris 1603.

8 Circa locum Primicerio tribuendum notat Castal. in praxi carem. lib. 1. sect. 8. cap. 7. numero 5. vers. inter ceteros, illum, vbi cumque fuerit, videlicet in Choro, in comitiis, & in omni confessu, Canonicorum gradum, & beneficiatorum habere locum, quem subdit iuxta locorum consuetudinem diversimodè statui, ac propterea consuetudini stare oportere, & Sacra Rituum Congreg. in Capuana 28. Aprilis 1607. censuit † Primicerium, licet dubitaretur an sit Dignitas, debere in Processionibus capere Pluuiale, sicut Dignitatem, & non Planetam, sicut Canonicum.

10 Præcentor, de quo fit mentio in cap. cum olim, de consuetud. & Cantor, idem sunt quod Primicerius, nam hæc tria nomina idem ferè significant; solum enim pro diuersitate locorum fit nominis, non tamen muneris, seu officij mutatio, itaut qui alicubi dicitur Primicerius, alibi Cantor, seu Præcentor nominetur; vide Valen. conf. 33. n. 89. tom. 1. Mich. Ferrum de preced. q. 30. num. 1. Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 3. numero 50. vers. octaua, vbi ait quòd sicut Primicerius scholæ Cantorum, sic Præcentor Choro eorundem canentium in Ecclesia præficitur, vt Choro in duos partus ad canendum alternatim diuina Officia diuiso ipse cantum incipiat, Antiphonasque inchoet, & quid ad ipsius absentis munus explendum constitutus erat, dicebatur succentor; Put. p. 3. decis. 39. in vtraque edit. vbi dicit Cantorem habere officium, non tamen

simplex, sed cum administratione, eo quod primus intonat, & dat ordinem gerendorum in Choro, vel, vt ait Petr. Greg. d. cap. 22. numero 2. quòd voces in Choro moduletur, &c. Azor. d. lib. 3. cap. 22. q. 1. vbi q. 2. ait † Succentoris officium, cuius fit mentio in cap. inter delectos, de excessib. Pralat. esse absente Cantore, siue Præcentore incipere tantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare, unde in quibusdam Ecclesiis vocatur Vicecantor, quia Cantoris vice fungitur. Et dicit Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de benef. cum dignit. n. 57. quòd si sub Primicerio, siue Cantore sunt, Præcentor nempe, & Succentor, siue Cencentor, Personatum dumtaxat habere videatur, ex quo nihil iuris in aliis, sed certam dumtaxat in Choro, processionibus, & cantu præminentiam obtineant, c. clerici §. Præcentor 21. dist. & vocatur Præcentor qui voce præit, qui ante omnes incipit, & Cencentor qui simul concinit. Petr. Gregor. d. 22. n. 2. Ferrus d. q. 30. in fine.

Cantor enim, qui est Dignitas in Cathedrali, vt inf. num. 13. in fine dicitur, cuius, & Primicerij (nam idem sunt) ministerium ad cœlestes laudes, ad cultus diuini augmentum ordinatur, & ipsi incumbit regimen omnium diuinorum officiorum tam intra, quam extra Chorum, quoad quæ omnia etiam Decano ipse Ecclesiæ præest, ipse Acolytos, & ceteros Ecclesiæ inferioris gradus ministros ad diuina dirigit Officia canendi, & legendi hymnos, & Psalmodiam præuidet, atque instruit, & quicquid diuinæ laudis in communi Choro decantatur, per eum præordinatur sollicitè psallendi ordinem, orandi modum ipse committit, silentium indicit, risus cohibet, & colloquia, curat etiam ne quis in psallendo nimium festinet, vel taret, ne versus alter ante alterius finem incipiat, ipse cappas, & sceptrum partitur, & alia id genus multa facit. Ita ex multis dicit Valenzuel. conf. 34. num. 159 tom. 1. Aliquæ tamen præminentie in Choro non ad illum, sed ad Decanum primam Dignitatem spectant, vt in decisione S. Cong. Rit. relata suprâ cap. 7. num. 8. quam D. Ildephonsus Furtado de Mendoza Decanus Metropolitana Vlixbonen. habet per litteras in forma Breuis à Clemente VIII. prædecessori suo transmissas, vt mihi in hac Curia Matritensi retulit vir quidam acris ingenij, ac vtriusque iuris peritissimus, qui de se multa & graui in dies pollicetur. Debet suum munus obire, vel per se ipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum, qui non sit de iis, qui alioquin Choro sunt obligati, vt censuit Sacra Rituum Congreg. in Lucerna 19. Martij 1611.

Cantor

- 13 Cantoris enim munus est distribuere Lectiones, Antiphonas, & Prophetias, eadem S. Congreg. in Hydruntina 6. Decembris 1613. & Chorum regere, itaut in eo gubernando nec Archipresbyter, nec alius quispiam debeat se intromittere, ex eadem Sacra Congreg. in Tarentina Cryptaliarum 3. Septembris 1605. Et nouissimè eadem S. Congreg. Rituum consulta de Cantoris huiusmodi munere in Casanen. 5. Marij 1633. declarauit illud esse distribuere lectiones, Antiphonas, Prophetias, Chorum regere, & gubernare, ordinare tabellas, & functiones ecclesiasticas per turnum ordine successiuo; subiunxitque Canonicos exire volentes de Choro, non Cantori, sed digniori de Capitulo in Choro esistenti veniam petere debere. Et quòd saltem de consuetudine Cantoratus, vel, ut alijs placet, Cantoria, sit de principalibus Dignitatibus in tota ferè Hispania, videtur insinuare Valenzuel. tom. 1. conf. 33 num. 90. de quibus omnibus Machado d. tract. 6. docum. 4. n. 4.
- 14 Præpositi secundum nominis proprietatem dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui alius præfunt, ut probat tex. in cap. quamuis 9 in princip. de verbor. signif. vnde & Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouincijs,
- 16 de quibus in l. viros, C. de diuers. offic. lib. 12. & Præpositi laborum, ut in tit. C. de præposit. laborum eod. lib. quem sic legunt Valq. ad. 3. par S. Thom. q. 111. art. 4. Orozco in suis emblem. morales. lib. 1. cap. 9. fol. 44. verso. Tiraq. ad Alexand. ad Alexandro lib. 4. dierum genial. cap. 2. pag. 437. Cardin. Baron. tom. 3. annal. Eccles. anno Christi 314. pag. 68. quicquid legat laborum Gerarch. in anchora titul. verb. Præpositus laborum Erat enim & laborum signum illud nobile, quod ante Imperatores ferebatur à tempore Constantini Imper. ex auro & lapidibus pretiosis Crucis signo insignitum, ut etiam ex alijs, & ad varios Præpositorum modos in Republica Romana congerit Guid. Pancirol. in thesauro var. lect. lib. 1. c. 85. notans ad istorum exemplum nomen hoc in eadem significatione ductum fuisse ad præfectos Clericorum alicuius Ecclesiæ, & qui quandam Prioratus curam super alios gerunt, ut probat in dicto c. quamuis.
- 18 Præpositus regulariter dicitur, qui præfectus aliquibus est, sed & is vsu talis, qui primam habet inter aliquos Dignitatem. Quamobrem & præpositura per se singulare nomē beneficij Ecclesiastici facit, quod assiduitatem, seu ut loquuntur iura, residentiam exigat, cap. ex parte el. 2. de cleric. non resident. & aratem, & scientiam legimam, & Ordines. cap. dudum el. 2. de elect. In aliquibus tamē Ecclesijs ex earum cōsuetudine vbi officiū nulum gerunt Præpositi, Præposituræ Dignita-

tes non sunt, ut notant Ioan. Andr. in cap. 1. num. 3. de consuet. lib. 6. vbi Gem. sub num. 8. & Archid. num. 3. Petr. Gregor. syntag. iuris part. 2. lib. 15. cap. 19. num. 7. Secus verò si toti Canonici Collegio præficiuntur, Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resol. 559. n. 3. in 2. edit. & quamuis in Iure Canonico nullus reperiatur specialis titulus de officio Præpositi, eius tamen non raro fit mentio in responsis Romanorum Pontificum, ut in cap. Saluator 1. q. 3. & in c. cum inter 25. & in c. dudum 22. de elect. & proptè dicuntur qui in multis Germaniæ, Poloniæ, Flandriæ, & Angliæ Ecclesijs Cathedralibus, siue Collegiatis præcipuā gerunt Dignitate cum animarum cura & iurisdictione; eo quòd toti Canonici Collegio præfunt, & sic in Archidiaconorum locum in illis partibus creduntur successisse, Ita Petr. Gregor. syntagm. iuris lib. 2. 1. cap. 18. à num. 6. Læf. Zech. de Republic. Eccles. tit. 24. n. 15. & tit. 26. à princ. Azor. institui. moralium, parte secunda, lib. 3. cap. 18. quæst. 1. Ant. 6. Fabric. in praxi, & theoria benef. tit. de beneficij cum Dignitate, à n. 38. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. tract. 3. n. 48. Redoan. in tract. de simonia ment. p. 1. cap. 19. n. 7. Monet. de Conservator. cap. 5. n. 91. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disp. 25. q. 4. num. 5. Mich. Ferrus de precedent. Eccles. quæst. 41. à num. 1. Fulu. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 27. num. 39. cum seq. iuncto num. 45. Sebast. Cæsar. de Ecclesiast. Hierarch. part. 3. disp. 12. § 5. Castald. in praxi Cærimon. lib. 1. sect. 8. cap. 7. n. 6. vbi subdit & quòd in illis partibus, in quibus talis reperitur Dignitas, iuxta locorum consuetudinem, honorarium locum obtinere debet in Choro, & præcipuè cum diuina celebrantur Officia, Rot. decis. 865. num. 8. & decis. 866. num. 1. apud Farinac. in collect. nouiss. alias part. 4. diuers. vbi quòd Sedes Præpositi in illis partibus post Pontificalem sit dignior. Et tunc quando scilicet fuerit prima Dignitas in Cathedrali, seu Collegiata, vel Cōuentuali Ecclesia, habueritque sub se Clerum, & Capellas, præsumitur de Iure Præpositura Dignitas, aliàs secus, ut pluries fuit in Rota resolutum, & signanter in Aquen. Monasterij 31. Maij 1558. coram Cardin. Lancellotto, & in Dertusen. Prioratus Maij. 1614. coram. Reuerendiss. D. meo Coccino, & in Vincentin. Parochialis 20. Februarij 1617. coram Vbald. sen. quas Massob. in praxi habendi concursum, prælud. 15. dub. 1. secundum Rom. impress. sed quòd de Iure sit Dignitas per d. cap. quamuis, vbi gl. de verb. signif. tenet eadem Rota decis. 483. num. 7. p. 1. recentissim. & Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de beneficij cum Dignitate num. 49. cum seqq.